

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก 2) เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อโรงเรียน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ซึ่งในบทนี้ ได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีการวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 319 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการครู และแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและด้านกรณีศึกษาศึกษา ตามลำดับและเมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละด้านพบว่า

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อ ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

3 ลำดับแรกได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมจัดทำโครงสร้างสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ของโรงเรียน

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อ ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ ครูมีส่วนร่วมปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ครูมีส่วนร่วมส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และครูมีส่วนร่วมจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อ ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ ครูมีส่วนร่วมดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ครูมีส่วนร่วมดำเนินการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูมีส่วนร่วมกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่ ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ ครูมีส่วนร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอน ในโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน และครูมีส่วนร่วมสัมมนา อบรม การนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน ยกเว้นประเด็นเกี่ยวกับครูมีส่วนร่วม ในการจัดให้มีการสาธิตการสอนแก่ครูในโรงเรียนที่ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ ครูมีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนางานตามแผนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และครูมีส่วนร่วมดำเนินการติดตาม ตรวจสอบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

2. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีความผูกพันต่อโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนอยู่ในระดับสูงทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านความเชื่อถ้อยยอมรับเป้าหมาย และคุณค่าของโรงเรียน

ด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างสูงเพื่อทำประโยชน์ให้โรงเรียน และด้านความต้องการที่จะรักษาความเป็นสมาชิกของโรงเรียน ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ด้านความเชื่อถือยอมรับเป้าหมายและคุณค่าของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนอยู่ในระดับสูง โดยพิจารณาเรียงลำดับข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ ครูภูมิใจในโรงเรียนแห่งนี้และพร้อมจะบอกผู้อื่นว่าครูทำงานในโรงเรียนแห่งนี้ ครูมีความรู้สึกห่วงใยต่อโรงเรียนแห่งนี้มาก เหมือนกับเป็นบ้านของตัวเอง และการทำงานในโรงเรียนแห่งนี้ทำให้ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่

2.2 ด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างสูงเพื่อทำประโยชน์ให้โรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อ ครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนอยู่ในระดับสูง โดยพิจารณาเรียงลำดับข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ ครูเต็มใจที่จะทำงานในโรงเรียนแห่งนี้อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ ครูยินดีที่จะสละเวลาส่วนตัวเพื่อทำงานในความรับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมาย และครูยินดีที่จะสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อให้งานของโรงเรียนประสบความสำเร็จ

2.3 ด้านความต้องการที่จะรักษาความเป็นสมาชิกของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อ ครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนอยู่ในระดับสูง โดยพิจารณาเรียงลำดับข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ ครูมีความรู้สึกส่วนตัวเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนแห่งนี้ ครูปฏิบัติตามกฎระเบียบ และข้อบังคับของโรงเรียนแห่งนี้ด้วยความเต็มใจ และครูบอกกล่าวผู้อื่นเสมอว่าโรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนที่ควรทำงานด้วย

3. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อโรงเรียนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ และความผูกพันต่อโรงเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ ที่ปรากฏเช่นนี้เพราะว่าครูตระหนักถึงหน้าที่ครู ซึ่ง งานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการเรียนการสอนในปัจจุบัน และเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งครูมีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของตนเองสอดคล้องกับข้อสรุปของ มาสโลว์ (ธงชัย สันติวงษ์. 2536 : 383 – 385 ; อ้างอิงจาก Maslow. 1970. **Motivation and Personality**. p. 122) ซึ่งว่าด้วยมนุษย์ทุกคนพัฒนาได้และต้องการเป็นผู้มีคุณค่าและความพึงพอใจในตนเอง ถ้ามนุษย์ทุกคนได้รับการตอบสนองความต้องการตามลำดับขั้นแล้ว มนุษย์จะพัฒนาตนเองขึ้นตามลำดับเพื่อความสำเร็จแห่งตน ดังนั้นการยอมรับซึ่งกันและกัน และความรู้สึกในการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของหน่วยงานจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรินทร์ ถาวรสิน (2550 : 35) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษามีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต1 พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยันต์ ศรีสุข (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการพัฒนาทางด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า ความต้องการพัฒนาทางด้านวิชาการโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ตลอดจนสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ กิจจา สวรรค์สมบัติ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า ความต้องการพัฒนาวิชาการของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคายอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 2) กล่าวถึงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ในภาพรวม 12 ปี สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และกลุ่มมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่เป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาค ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อุบลรัตน์ ศรีษะเกตุ (2547 : 78) พบว่า

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ด้านงานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ โดยภาพรวม ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีส่วนร่วมในการนิเทศการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ครูมีส่วนร่วมปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ดังที่ กิติมา ปริดีติลล (2532 : 68) ให้ทรรศนะเกี่ยวกับสื่อการสอน หมายถึง วัตถุสิ่งของ ภาพ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึง ตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดผลดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 6) ได้ให้ความหมายไว้ 2 คำ คือ การสอนและการเรียนการสอน การสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่นักเรียน และการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการสอนด้วย เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอน การทดสอบ เป็นต้น การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนที่จะต้องร่วมกัน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการวัดผลประเมิน พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ครูมีส่วนร่วมดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดย เน้นการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546ก : 37) กล่าวสรุปว่า ให้สถานศึกษากำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ครูมีส่วนร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน

ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิลahun. 1983 : 2168 - A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนที่พึงประสงค์ในประเทศที่กำลังพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีประเทศเอธิโอเปีย โดยศึกษาจากครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนิเทศการศึกษาในลักษณะร่วมมือกันปฏิบัติงานจะก่อให้เกิดผลดีกว่าการนิเทศการศึกษาในลักษณะการใช้อำนาจ และการบังคับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเวทิน ไกรนรา (2542 : 64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเสริมสร้างการประสานสัมพันธ์ระหว่างครูปฐมวัยและครูประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าครูปฐมวัยครูประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมทุกกิจกรรมนิเทศ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ปัญหา สิทธิพล (2547 : 64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ครูมีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.5 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จะเนื่องมาจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 9 มาตราที่ 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดให้โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องดำเนินการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในทุกแห่งอย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้โรงเรียนต้องดำเนินการอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 19) ที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีสาระสำคัญ 8 ประการ คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี และการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และสำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2546 : 32 - 33) ที่กำหนดบทบาทของคณะครู และบุคลากรภายในสถานศึกษา จำแนกออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 การเตรียมการ ช่วงที่ 2 การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และช่วงที่ 3 การประเมินภาพนอก ตลอดจนสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาติ

ชาย พิมพ์พิไลย (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความผูกพันต่อโรงเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครนายก โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเชื่อถือยอมรับเป้าหมายและคุณค่าของโรงเรียน ด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างสูง เพื่อทำประโยชน์ให้โรงเรียน และด้านความต้องการที่จะรักษาความเป็นสมาชิกของโรงเรียน ทั้งนี้ เกิดจากความตั้งใจของครูที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ซึ่งแม้ว่าจะมีปัญหาอุปสรรค ความเหนื่อยยากลำบาก มีความท้อแท้บ้างในบางโอกาส แต่ก็ยังรักและศรัทธาในอาชีพและโรงเรียนของตนเอง ที่ปรากฏเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับครู โดยการให้ความสนใจเป็นกันเองกับครู ให้ความเอาใจใส่ และเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน เป็นผู้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบและรูปแบบของการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมก็จะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากร ดังที่ เมเยอร์และแอลเลน (Mayer and Allen, 1993 : 538 - 551) ได้กล่าวถึงความผูกพันในองค์การว่า เป็นความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีต่อองค์การ อันประกอบด้วยความผูกพัน ทางด้านจิตใจ ความผูกพันด้านความคงอยู่ และความผูกพันด้านบรรทัดฐาน ความผูกพันจะส่งผลให้บุคลากรในองค์การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิชาการ ดังนี้

กัชลีย์ (Guzley, 1992 : 379 - 402) ที่กล่าวว่า ระดับความผูกพันต่อองค์การมีส่วนเกี่ยวข้องกับบรรยากาศขององค์การ นอกจากนี้การศึกษากลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนรัฐบาล ในเมืองเมดสัน ยังพบว่าการได้รับการสนับสนุนจากองค์การบรรยากาศแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สภาพแวดล้อมที่มีระเบียบของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการได้รับการนิเทศงานบ่อย ๆ นั้น มีผลโดยตรงต่อความผูกพันของครู และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา ชูช่วง (2543 : 84) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า ความผูกพันต่อโรงเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 อยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา ทรรพนันทน์ (2547 : 105) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมพลังอำนาจในงานกับความผูกพันต่อองค์การของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มศรีนครินทร์ พบว่า ระดับความผูกพันต่อองค์การของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มศรีนครินทร์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2.1 ด้านความเชื่อถ้อยยอมรับเป้าหมายและคุณค่าของโรงเรียน พบว่า ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ครูมีความผูกพันมากที่สุด คือ ครูภูมิใจในโรงเรียนแห่งนี้ และพร้อมจะบอกผู้อื่นว่าครูทำงานในโรงเรียนแห่งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วีระธรรมสาริต (2532 : 147) ที่ได้ศึกษา พบว่า ความสำคัญของงานที่รับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร สมาชิกขององค์กรมีโอกาสได้รับผิชอบงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางชัดเจน และมีความหมายต่อองค์กรมากกว่า และสอดคล้องกับ กรีนเบิร์กและแบรอน (Greenberg and Baron. 1993 : 176) ที่กล่าวว่า ข้าราชการจะมีแนวโน้มความผูกพันต่อองค์กรสูงถ้ามีความสุขกับหน้าที่การทำงาน

2.2 ด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างสูง เพื่อทำประโยชน์ให้โรงเรียน พบว่า ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบข้อที่ครูมีความผูกพันมากที่สุด คือ ครูเต็มใจที่จะทำงานในโรงเรียนแห่งนี้ด้วยความสามารถ เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับที่ แคมป์เบลและคนอื่นๆ (Cambell and others. 1971 : 403) ได้กล่าวว่า งานที่ทำท้าย ผลตอบแทน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งมีผลต่อความผูกพันขององค์กร และสอดคล้องกับความคิดของ แม็กแคร็กเคนและคนอื่นๆ (McCracken and others. 1984 : 66 - 74) ที่สรุปผลการวิจัยระดับความผูกพันต่อองค์กรมีส่วนสัมพันธ์กับคุณลักษณะงานที่ทำท้ายความสามารถและมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจในงาน เพราะได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ได้ใช้ความพยายามเพื่อบรรลุเป้าหมายที่น้อยคนจะทำได้ หรือการใช้ความชำนาญเฉพาะตัว เมื่อทำงานให้สำเร็จจะนำมาซึ่งความพอใจในงาน

2.3 ด้านความต้องการที่จะรักษาความเป็นสมาชิกของโรงเรียน พบว่า ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ครูมีความผูกพันมากที่สุด คือ ครูมีความรู้สึกที่ตัวตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนแห่งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สเตียร์ (Steers. 1977 : 122 - 123) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพัน คือ ความรู้สึกที่ตนมีความสำคัญต่อองค์กร รู้สึกว่าองค์กรเป็นที่พึ่งได้ มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน และองค์กร

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับบทสรุปของ รุ่ง แก้วแดง (2542 : 35) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการ ตั้งแต่การวางแผน การกำหนดจุดประสงค์การศึกษา การจัดทำหลักสูตร การกำกับ การควบคุมดูแล การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษารวมทั้งการให้การสนับสนุนในทุกด้าน จะช่วยให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้น และยังเป็น

การส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในการทำงานเป็นหมู่คณะมีความผูกพันกับหน่วยงาน เป็นการกระตุ้นให้ครูทำงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครนายก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไป ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู

1.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา เกี่ยวกับการจัดให้มีการสาธิตการสอนแก่ครูในโรงเรียน และการสร้างเครื่องมือสำหรับการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในโรงเรียน

1.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างองค์กร ให้รองรับกับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และการกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผล เกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน และการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ควรมีการส่งเสริมครูให้เกิดความผูกพันขึ้นในโรงเรียน โดยเฉพาะความผูกพันด้านความเชื่อถือ ยอมรับ เป้าหมาย และคุณค่าของโรงเรียน ความเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างสูงเพื่อทำประโยชน์ ให้โรงเรียน และความต้องการที่จะรักษาความเป็นสมาชิกของโรงเรียน ซึ่งเมื่อครูเกิดความผูกพันต่อโรงเรียนจะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

2.2 ควรศึกษาแนวทางความผูกพันต่อโรงเรียน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก